

SVIZOVE STRANI

[novice]

11. MAJ 2010 * LJUBLJANA

Seja IO Sviza

Na majski seji Izvršilnega odbora Sviza so člani obravnavali potek usklajevanja za spremembe in dopolnitve Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Sklenili so, da bo Sviz vladi iz obravnave predlagal umik vseh nedodelanih in nepotrebnih predlogov sprememb zakona do jeseni. Obravnava naj se le člene, povezane z odločbo Ustavne sodišče o funkcionalnih plačah in usklajitvijo plačnih razredov zaradi inflacije za 0,65 odstotka. Člani IO Sviza so se seznanili tudi z rezultati anketnih vprašalnikov med računovodji in knjigovodji glede zahteve za zvišanje zahtevnosti teh delovnih mest ter stališčem članstva do izvedbe solidarnostne stavke v podporo kolegom iz t. i. skupine »J«. Na seji so obravnavali tudi tri prošnje za solidarnostne in finančne pomoči in jim ugodili. Zadnja seja Izvršilnega odbora pred poletnimi počitnicami bo 22. junija.

18. MAJ 2010 * LJUBLJANA

O problematiki podružničnih šol

Predstavnice Društva učiteljev podružničnih šol so se skupaj s Svi-zovimi predstavniki udeležile sestanka pri ministru za šolstvo in šport in njegovih sodelavcih. Namen srečanja je bil ministra seznaniti s položajem zaposlenih na podružničnih šolah po uveljavitvi novega plačnega sistema, ki je znižal višino dodatka za kombinacijo. Omenjeni dodatek je specifičen za podružnične šole in je bistven za zaposlene na njih. Posebnost dela v kombiniranih oddelkih je, da se učitelji v njih ne pripravljajo na pouk glede na število učencev, temveč se pripravljajo na kakovostno zasnovan kombiniran pouk dveh ali več razredov po predpisanem učnem načrtu za vsak posamezni predmet. Minister Lukšič se je strinjal, da je zdajšnja višina dodatka za kombinacijo neustrezna, Sviz pa ga je pozval, naj na to opozori tudi ministrstvo za javno upravo, in napovedal, da bo ob spreminjanju Kolektivne pogodbe za javni sektor skušal uveljaviti popravke tega dodatka. Predstavnice DUPŠ so ministra seznanile tudi s predlogi dopolnitve Pravilnika o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole, predstavile nerazrešen položaj vodje podružnične šole z manj kot tremi zaposlenimi ter izpostavile še opazen napredek kakovosti dela podružničnih šol tedaj, ko je bila na Zavodu RS za šolstvo zaposlena strokovna sodelavka, ki se je ukvarjala izključno z vprašanji poučevanja v kombiniranih oddelkih in delovanjem podružničnih šol. Odkar na zavodu ni več posebne službe, je znova opaziti padec kakovosti, zato si predstavniki podružničnih šol želijo vnovično vzpostavitev te službe.

18.–19. MAJ 2010 * ZREČE

Usposabljanje sindikalnih zaupnikov

V sklopu projekta SI-PART je bil v Zrečah seminar, na katerega so bili vabljeni le Svizovi sindikalni zaupniki. Kratko poročilo je v rubriki Aktivnosti, naj pa tu zapišemo le še podatek, da bodo podobni seminarji organizirani tudi jeseni, o čemer bodo zaupniki pravočasno obveščeni.

19. MAJ 2010 * LJUBLJANA

Ožvitev delovne skupine

Šolsko ministrstvo je pred časom že sprejelo sklep o ukinitvi delovne skupine za spremljanje delovanja novega plačnega sistema na področju šolstva, vendar je Sviz temu nasprotoval in si je prizadeval, da se njeno delo obnovi. To je utemeljeval s tem, da je delovna skupina potrebna zaradi številnih napak pri izvajanju in za odpravo nepravilnosti novega plačnega sistema. Potrebo po obstoju je podkrepil z uspešnim dogovorom o vrednotenju razredništva kot ene pedagoške ure v vseh razredih osnovnih in srednjih šol. Delovna skupina je opravila svoj delovni tudi z uresničevanjem dogovorom o ustrežnejšem vrednotenju dela strokovnih delavcev v šoli v naravi. Sredi maja so se na drugi seji znova sestali člani delovne skupine in sprejeli poslovnik o delu te skupine ter (znova) obravnavali nepravilnosti pri obračunu plač v šolstvu, vprašanje obračuna in izplačilo dodatka za popoldansko delo v skladu s 40. členom KPJS in 85.a členom KPVIZ, problematiko prekinitve zaposlitve in (ne)prenašanja doseženih plačnih razredov k novemu delodajalcu ter poučevanje v kombiniranih oddelkih v vrtcih, šolah in zavodih v skladu s 30. in 31. členom ZSPJS in 39. členom KPJS.

21. MAJ 2010 * LJUBLJANA

Seja predsedstva SK VŠZ

Sestalo se je predsedstvo Svizove Sindikalne konference visokega šolstva in znanosti ter se med drugim seznanilo z informacijo, da so v pripravi spremembe Zakona o raziskovalni dejavnosti in z njimi nova ureditev sestave upravnih odborov javnih raziskovalnih zavodov. V delovno skupino za spremljanje plačnega sistema, oblikovano v sklopu visokošolskega ministrstva, je predsedstvo imenovalo Mojco Čuček in Danila Koržeta. Predsedstvo konference pa je predlagalo tudi spremembi Svizovega statuta (glede predsednika Glavnega odbora in števila članov Glavnega odbora). O predlogih sprememb bo jeseni odločal kongres sindikata.

25. MAJ 2010 * LJUBLJANA

Seja predsedstva SK SVŠDD

Seja je bila sklicana zaradi opredelitve do predloga pravilnika o normativih in standardih na področju srednjega šolstva, ki ga je pripravilo šolsko ministrstvo. V predlaganem pravilniku je problematična zlasti določba o »letni učni/vzgojni obveznosti strokovnih delavcev«. Predsedstvo je sklenilo od ministrstva zahtevati, naj iz predloga pravilnika umakne vse določbe, ki se nanašajo na uvedbo oziroma so posledica uvedbe letne učne/vzgojne obveznosti strokovnih delavcev. To namreč ne more biti urejeno s podzakonskim aktom in v nasprotju z ZOFVI, prav tako pa se z določitvijo letne učne obveze povečuje zakonsko določena tedenska učna obveznost, kar je protizakonito. Predsedstvo je sprejelo še nekaj dodatnih stališč do predlogov v pravilniku, zlasti kar zadeva normative za oblikovanje oddelkov, za skupino »J«, položaj vodij PUZ-ov, vprašanje razredništva in drugo. Ministrstvo je za 31. maja predstavnik sindikata povabilo na pogovor in predstavitev predlaganega pravilnika o normativih, v prvi polovici junija pa bo sklican še zbor Sindikalne konference srednjih, višjih šol in dijaških domov.

[uvodnik]

Le zakon lahko opredeljuje učno obveznost

Ko ima hudič mlade, jih nikoli ni malo! Pogovori predstavnikov sindikalnih konfederacij in delodajalskih organizacij o pokojninski reformi pri predsedniku vlade so se pretekli teden znova zaostriili, saj je vlada sindikalni predlog o 40 letih delovne dobe za moške in 38 za ženske, o podaljšanju prehodnih obdobij in bonusih za poznejše upokojevanje zavrnila. V Franciji so prejšnji teden zaradi dviga upokojitvene starosti na 65 let stavkali. Kako bo pri nas?

Vlada je predlagala podaljšanje napredovalnih obdobij in omejitev napredovanja v plačne razrede, da bi varčevala pri plačah javnih uslužbencev, a je na zahtevo naše konfederacije in Sviza predlog zaostriite napredovanj in delovne uspešnosti umaknila. A hkrati je požugala, da bo jeseni predlog obnovila in obenem predlagala zniževanje stroškov za plače v letu 2011. Španska vlada je sprejela petodstotno znižanje plač v javnem sektorju in sindikati so odgovorili s stavko. Kako bo pri nas, če bo vlada poskusila zniževati plače v javnem sektorju?

Namesto, da bi se pogovarjali o zvišanju premij za dodatno pokojninsko zavarovanje, se borimo, da nam zakon o preoblikovanju KAD-a ne bi izmaknil možnosti nadzora nad upravljanjem sredstev v vzajemnem pokojninskem skladu in da ne bi omogočal »sprivatizirati« 400 milijonov evrov, ki so last javnih uslužbencev.

Za povrh nas je razveselilo še ministrstvo za šolstvo s predlogom sprememb standardov in normativov v celotnem srednjem šolstvu in ni izključeno, da bi se ključne spremembe lahko razširile tudi v osnovne šole. Slaba in nesprejemljiva praksa, da se pravilniki, ki neposredno posegajo v položaj zaposlenih, spreminjajo ob koncu šolskega leta ali celo v poletnih počitnicah, je očitno trdovratnejša

BRANIMIR ŠTRUKELJ,
glavni tajnik Sviza

od menjava šolskih oblasti. In ne gre za malenkosti: MŠŠ predlaga povišanje učne obveznosti, ki se skriva za opredelitvijo letne učne obveznosti učitelja. Sviz je že zahteval umik opredeljevanja učne obveznosti iz pravilnika, saj gre za zakonsko materijo, ki je opredeljena v Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, zato se lahko spreminja izključno z zakonom.

Izpostaviti želim, da Sviz ne nasprotuje razpravi o spremembi ključnega normativa o tedenski učni obveznosti z opredelitvijo letne učne obveznosti. A to je mogoče storiti le s spremembo zakona in ob poprejšnji uskladitvi besedila s sindikati, ki zastopamo učitelje. Če bo šolsko ministrstvo letno učno obveznost umaknilo iz pravilnika in jo prepustilo zakonu, se je Sviz pripravil konstruktivno usklajevati o spremembah pravilnika, ki sicer načenjajo nekaj zelo občutljivih področij (dodatno razrednotenje razredništva, ohranjanje normativa za dijake in učence, kljub napovedi MŠŠ, da se bo le-ta znižal). Če bo ministrstvo vztrajalo pri zakonsko sporni opredelitvi letne učne obveznosti, bo vodstvo sindikata še pred koncem šolskega leta sklicalo izredno sejo sindikalne konference srednjih šol in dijaških domov, ki jo sestavlja 150 sindikalnih zaupnikov in zaupnik praktično vseh slovenskih srednjih javnih šol, in jim predlagalo, da se zahtevo po umiku učne obveznosti s pravilnika veže na zaostrovanje akcij, ki niti splošne stavke v srednjem šolstvu ne bi vnaprej izključilo. Učna obveznost je ključna prvina učiteljevega dela, s katerim se ni dopustno igrati po pravilnikih, ki ga lahko vsak minister spremeni čez noč, zato sodi v zakon in mora ostati predmet odgovornega dialoga in soglasja med učitelji in šolskimi oblastmi.

[v središču]

Dve desetletji

Pred slabim mesecem je minilo dvajset let od formalne ustanovitve Sviza. V majskem Uvodniku na Svi-zovih straneh v Šolskih razgledih je glavni tajnik že pojasnil, da je Sviz za obeležitev dvajsete obletnice ustanovitve sindikata prvotno načrtoval slovesnost v Cankarjevem domu in nanjo povabil tudi predsednika države dr. Danila Türka. A zaradi nezaviljivega gospodarsko-družbenega položaja v naši državi je Glavni odbor Sviza na predlog Izvršilnega prireditvev odpovedal in sklenil sredstva nameniti za pomoč organizacijam in posameznikom, ki jim bo finančna podpora prišla (bolj) prav. Z odločitvijo je Sviz seznanil tudi predsednika in se mu zahvalil za pripravljenosti, da spregovori na prireditvi. »Vašo pripravljenost, da se udeležite dogodka, razumemo kot veliko priznanje vloži, ki jo ima Sviz v naši družbi. A hkrati smo trdno prepričani, da se strinjate z našo odločitvijo o odpovedi prireditve in namenitvi sredstev za humanitarne namene, saj pogosto izpostavljate pomen medčloveške solidarnosti.«

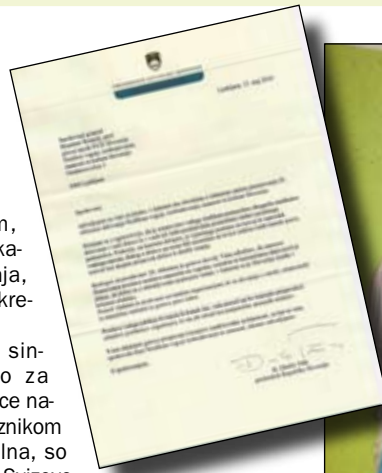
Predsednik dr. Türk je z razumevanjem sprejel odpoved prireditve in v svojem pisnem odzivu zapisal, da je ustanovitev Sviza pomembno obogatila sindikalno delovanje v naši državi in v vseh teh letih predstavljala pomemben stebel socialnega partnerstva. Izpostavil je, da je razlogov za proslavitev 20. obletnice gotovo dovolj, a »vaša odločitev, da namesto financiranja proslave sredstva namenite za vzgojne, socialne in humanitarne dejavnosti, je dokaz, da dobro in z občutljivostjo pojmujeje stanje, v katerem se je Slovenija znašla v kriznem obdobju. Pomoč vladnim in predvsem nevladnim organizacijam, ki se ukvarjajo z otroki, mladostniki in starejšimi, je gotovo pravi izbor. Proslava vašega jubileja bi trajala le kratek čas, vaša pomoč pa bo trajneje prispevala k ublažitvi problemov organizacij, ki ste jih izbrali kot prejemnike denarnih sredstev. S tem dejanjem gotovo prispevate h krepitvi medčloveške solidar-

nosti, za kar se vam, spoštovani člani Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture, iskreno zahvaljujem.«

Da je bila odločitev sindikata, da namesto za praznovanje 20. obletnice nameni sredstva posameznikom in organizacijam, pravilna, so ocenili tudi obiskovalci Svizove spletne strani z glasovanjem v anketi. Slabih 31 odstotkov jih je označilo odgovor, da je bila takšna odločitev edina pravilna, 56 odstotkov pa, da je bila v trenutnih časih najprimernejša.

Med prejemniki sredstev je bil tudi Samo, sin članice Sviza iz Črne na Koroškem. Zdaj ima 19 let, že pri treh pa je zbolel za sistemsko obliko juvenilnega revmatoidnega artritisa – otroško revmo. Vsa ta leta bolehanja, številnih terapij, različnih posegov in, žal, tudi stranskih učinkov zdravil, so Samu povzročili ogromno težav (zaostajanje v rasti, slabovidnost, krhke kosti, obraba sklepov) in prav v kratkem ga čaka še operacija vratnih vretenc. Zaradi omejitve potrebuje pomoč pri oblačenju in higieni, za gibanje pa uporablja električni invalidski voziček. Glede na zadnje informacije zdravnikov Samo tudi v prihodnosti verjetno ne bo zmogel samostojnega gibanja. Tako je oče ostal doma, da mu pomaga in ga vozi v šolo. Samo je zelo priden dijak in bo s tem šolskim letom s prav dobrim uspehom končal izobraževanje za elektrotehniko računalništva, po opravljeni poklicni maturi pa se bo vpisal na Višjo strokovno šolo Ravne na Koroškem.

Številni invalidski pripomočki, ki jih potrebuje Samo, in pogosti prevozi v šolo ter na pregled v Ljubljano so za štiriclansko družino, v kateri je zaposlena samo mama, velik strošek. Sin Samo uporablja za gibanje invalidski voziček, ki je težak 80 kg, kar povzroča precejšnjo težavo pri nalaganju vozička v avto ter razkladanju iz njega. Rešitev je v montaži t. i.

rampe za invalidske vozičke na avtomobil, kar pa je zahteven in predvsem zelo drag projekt. Sviz se je odločil, da bo poleg prvotno darovanih sredstev ob priložnosti 20. obletnice sindikata med člani organiziral še akcijo zbiranja denarja za Sama in nakup rampe. Strošek le-te je približno pet tisoč evrov, kar za družino, razumljivo, predstavlja zelo velik izdatek. Če nam bo do konca šolskega leta uspelo zbrati manjkajoči denar, bo družina rampo v svoj avto lahko

dobila že do začetka septembra, kar pomeni, da bo Samo jeseni lahko normalno nadaljeval svoje šolanje na Višji strokovni šoli.

Vabimo vas, da se pridružite humanitarni akciji ter po svojih močeh prispevate sredstva za nakup rampe za invalidski voziček za sina Svizove članice. Denar se zbira na Svizovem posebnem računu št. SI56 0222 2025 7396 053, sklic (00) 5055. O poteku akcije vas bomo obveščali na Svizovi spletni strani ter v Obvestilih GO Sviza.

RAZPIS

Subvencije za izobraževanje

Za študijsko leto 2010/2011 je Sviz v svojem finančnem načrtu predvidel 22.000 evrov nepovratnih sredstev. Denar je namenjen članicam in članom, ki bi želeli pridobiti ustrezno izobrazbo – tj. izobrazbo, predpisano za delovno mesto, ki ga prosilec zaseda, in je hkrati pogoj za ohranitev delovnega mesta. Subvencije so torej namenjene članicam in članom Sviza, ki se izobražujejo, da bi ohranili delovno mesto. Merilo za pridobitev subvencije je doba članstva v Svizu, v svojem mnenju (to je sestavni del vloge) pa lahko sindikalni zaupnik navede druge okoliščine, ki lahko vplivajo na dodelitev subvencije (npr. daljša bolezen, invalidnost, število vzdrževanih članov ipd.).

Subvencija znaša 420 evrov, prosilec pa je upravičen do ene subvencije med svojim študijem.

Izbor med prosilci za subvencijo bo opravil območni odbor. **Prosilci naj posredujejo vloge svojim območnim odborom do 6. oktobra 2010.** Pravila o subvencioniranju izobraževanja za pridobitev ustrezne izobrazbe so objavljena med (internimi) predpisi na Svizovi spletni strani, prav tako obrazec »Vloga«.

SVIZOVE STRANI

[aktivnosti]

Svizovi zaupniki na seminarju projekta SI-PART

Dvodnevna seminarja, ki je bil 18. in 19. maja v Zrečah, se je udeležilo 30 Svizovih sindikalnih zaupnic in zaupnikov, med njimi že tudi nekaj novoizvoljenih. Seminar z naslovom »Uspesabljanje sindikalnih zaupnikov za socialni dialog« je pripravila Konfederacija sindikatov javnega sektorja v sklopu projekta socialnih partnerjev KSJS SI-PART, ki je namenjen krepitvi socialnega dialoga in je delno sofinanciran iz Evropskega socialnega sklada.

Sindikalni zaupniki se v svojem okolju dnevno srečujejo z vprašanji plačnega sistema, delovnih razmer in zagotavljanja socialne varnosti za zaposlene. V času, ko vlada predlaga vrsto zakonodajnih sprememb v plačnem sistemu v javnem sektorju ter na področju urejanja trga dela in socialne varnosti državljanom, je pomembno, da so zaupniki seznanjeni

z aktualnimi dogajanjem. Svizovi zaupniki so na seminarju prisluhnili predstavitev o modernizaciji pokojninskega sistema pri nas, zakonodaji na področju socialne varnosti ter predlaganih spremembah nekaterih zakonov (zakon o sistemu plač v javnem sektorju, o preoblikovanju Kapital-ske družbe, o trgu dela ...).

Udeleženci so seminar in njegove teme večinsko ocenili kot zanimive. Aktivnosti v projektu SI-PART se bodo zaradi skorajšnjih počitnic nadaljevale jeseni, tudi z organizacijo podobnih seminarjev za zaupnike, napoved dogodkov pa lahko spremljate na spletni strani projekta www.si-part.si, objavljeni pa bodo tudi na Svizovi spletni strani oz. bodo zaupniki pravočasno obveščeni o njih.

Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije

Oražnova ulica 3, p.p. 196
1000 Ljubljana

za šolsko leto 2010/2011

RAZPISUJE

DVE ŠTIPENDIJI ZA IZOBRAŽEVANJE OTKROČANOV SVIZ SLOVENIJE.

GO SVIZ Slovenije je v svojem finančnem načrtu za leto 2010 predvidel sredstva za razpis dveh štipendij. Štipendiji sta namenjeni dijakom in študentom za šolanje oziroma redni študij za smeri vzgoje in izobraževanja ter kulture, in sicer ena štipendija za srednješolsko, druga pa za visokošolsko izobraževanje. Štipendiji bosta podeljeni za obdobje šolskega leta 2010/11.

Kandidat za pridobitev Svizove štipendije mora izpolnjevati tudi naslednje pogoje:

- je državljan Slovenije,
- prosilec pridobiva izobrazbo po izobraževalnih programih, ki omogočajo, da bo štipendist po končanem šolanju sklenil delovno razmerje na področju vzgoje, izobraževanja, znanosti ali kulture,
- je pri šolanju v zadnjem letu dosegel prav dober učni uspeh ali povprečno oceno 8.

Prednost imajo prosilci, ki so otroci staršev, ki so dlje časa Svizovi člani (skupna doba članstva staršev v Svizu), prosilci z boljšim učnim uspehom ter z nižjim dohodkom na družinskega člana.

Prošnji za štipendijo se priloži:

- podatke o skupni dobi članstva staršev v Svizu,
- dokazilo o šolskem oziroma študijskem uspehu,
- dokazilo o vpisu,

podatke o bruto prejemkih vseh članov družine v preteklem letu (dohodninska odločba vseh članov družine, dokazila o prejetem in višini otroških dodatkov, družinske pokojnine, preživnine, potrdilo o nezaposlenosti, o prejetem socialnem pomoči; v vlogi se navede vse prejemke družine v preteklem letu, tudi za člane družine, ki niso obvezni prijaviti dohodnine), potrdilo o državljanstvu Republike Slovenije, potrdilo o številu članov v skupnem gospodinjstvu, kratek življenjepis,

izjavo, da ne prejema druge štipendije.

Prijavo z vsemi dokazili pošljite najpozneje do 22. septembra 2010 na naslov: SVIZ Slovenije, Oražnova ulica 3, 1000 Ljubljana, s pripisom »štipendija«.

Nepopolne prijave oziroma prijave brez dokazil ne bodo obravnavane. O izboru bodo prosilci obveščeni v osmih delovnih dneh po sestanku komisije.

NEVENKA TUČIČ,
predsednica GO SVIZ Slovenije

3. Svizove športne igre

Predsednica območnega odbora Sviza Posavja Marija Žgavc je skupaj s kolegi pripravila tretje Svizove športne igre. Že po lanskim v Radovljici je bilo očitno, da Svizovi člani pogrešajo tovrstna druženja in si želijo takšnih dogodkov, udeležba na tokratnih igrah ter vtisi udeležencev po koncu pa so to znova potrdili. Glede na vse to lahko zapišemo, da bodo te igre skoraj zagotovo postale tradicionalne.

Na predzadnji majsko soboto se je v Krškem zbralo več kot 500 športnih Svizovcev in njihovih navijačev z 20 Svizovih območnih odborov. Tekmovali so v plavanju, tenisu in namiznem tenisu, odbojki, košarki, badmintonu, pikadu, šahu in streljanju, ob koncu pa so še preskusili svojo moč v vlečenju vrvi. Čeprav sta bila v ospredju majskih iger zlasti sprostitev in kolegialno druženje, naj vseeno omenimo najuspešnejša območja. Lanski uspeh so s prvim mestom ponovili domačini, člani z območnega odbora Posavja, ki so nastopili v prav vseh disciplinah. Drugi so bili člani z OO Podravja, tretji pa velenjski Svizci.

Predsednica območnega odbora Marija Žgavc je ob koncu iger za tokratne Svizove strani povedala: »Tekmovanje je potekalo v pravem športnem duhu, na koncu pa smo se Posavci veselili ponovitve lanskega uspeha – prvega mesta v skupni razvrstitvi. Kljub ogromnemu delu, ki smo ga imeli, preden so igre stekle, je velika nagrada zame in za vse, ki so sodelovali pri pripravah, da so se udeleženci imeli lepo, da so odšli domov zadovoljni in z delčkom našega prelepega Posavja. Vsak je prispel svoj kamenček v mozaik 3. športnih iger in slika je bila na koncu brezhibna – popolna.

Dobila sem veliko pisem pohval udeležencev, da so bile igre organizirane ter izpeljane na visokem nivoju in da se veselijo 4. športnih iger. Zahvala, da so igre bile takšne, kot so bile, pa gre tudi vsem mojim članom in članicam, ki so mi pomagali. S skupnimi močmi nam je uspelo polepsati dan ostalim članom SVIZ Slovenije.

Na Svizovi spletni strani si med novicami še lahko ogledate nekaj videoposnetkov in fotografij s 3. športnih iger, objavljen pa je tudi bilten iger z vsemi rezultati. Dodatne fotografije so objavljene tudi na (še sveži, pretekli mesec odprti) spletni strani območnega odbora Sviza Posavja (www.sviz-oooposavje.si).

[mednarodno]

Iranske oblasti usmrtila učitelja

Žalostne novice so v začetku maja prišle iz Irana. Farzad Kamangar, 35-letni učitelj, je bil po več kot dveh letih ujetništva v teheranskem zaporu 9. maja letos usmrčen z obešanjem.

Farzadovo zgodbo smo že predstavili na Svizovih straneh v Šolskih razgledih leta 2008. Takrat 33-letni iranski učitelj in socialni delavec kurdskega porekla je bil član kurdskega učiteljskega sindikata in preden je bil ta sindikat prepovedan, je v njem skrbel za stike za javnostmi. Bil je tudi član uredniškega odbora časopisa, ki so mu prav tako prepovedali izhajati, in od leta 2005 še novinar in član iranske organizacije za zaščito človekovih pravic. Ko je julija 2006 prišel v Teheran na obisk k bratu v bolnišnico, je bil brez razloga aretiran in odveden na zaslisanje. Kljub pomanjkanju kakršnih koli dokazov o nezakonitih dejanjih je iransko revolucionarno sodišče Farzadu po sojenju, ki se je odvijalo na skrivnem mestu in je trajalo le nekaj minut, določilo smrtno kazen. Kljub prizadevanjem in pritiskom številnih mednarodnih organizacij za izpustitev Farzada ali da se mu vsaj zagotovi pošteno sojenje, to ni prineslo uspeha. V dveh letih ujetništva je Farzad doživljal številna ponižanja in mučenja. V zaporu

so ga pretepali, mučili z elektrošoki, mu zvezali oči in ga nato brcali in topli, privezali so ga na stol in ga tako pustili od 7. ure zjutraj do naslednjega dne, mu v zimskem času zmočili oblačila in ga zaprli v celico z odprtim oknom, ga vlekli po stopnicah, da mu je glava udarjala obnjo, mu prepovedali umivanje in omejili obisk stranišča na dvakrat dnevno, preprečevali spanje ponoči z udarjanjem po vratih celice ... Del ujetništva je preživel tudi v samici, v celicah brez svežega zraka in velikosti 1,65 x 0,5 metra, po več mesecev pa je bil tudi brez stikov z domačimi in odvnetnikom.

Kljub prizadevanjem za njegovo rešitev je bil Farzad Kamangar eden od petih posameznikov, ki so bili skrivoma usmrčeni v nedeljo, 9. maja, in sicer pod obtožbami »ogrožanja nacionalne varnosti« in »sovražnosti do boga«. Čeprav so iranske oblasti sprejele Farzadovo pritožbo, se je obravnava njegovega primera namerno zavlačevala od trenutka, ko bi primer moral iti na Vrhovno sodišče v ponovno presojo. Po številnih novih odlogih je bilo Farzadovemu odvnetniku rečeno, da je bila njegova dokumentacija izgubljena. Kljub očitnemu pomanjkanju neodvisne preiskave primera ter obtožb in ob nepoštenem sojenju je bil Farzad skupaj s še štirimi drugimi Kurdi usmrčen.

Ogorčenje ter pretresenost in žalost ob novice o usmrtni je že izrazil Izobraževalna internacionala, z elektronskim pismom iranskim oblastem pa se je odzval tudi Sviz in dejanje označil za nesprejemljivo in neskladno s civilizacijskimi normami in pravico posameznika do poštenega sojenja.

[pravna pisarna] Piše TONE SELIŠKAR

Odpoved pogodbe o zaposlitvi iz krivdnih razlogov

Zakon o delovnih razmerjih (ZDR) poleg redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov in razloga nesposobnosti določa tudi redno odpoved pogodbe o zaposlitvi iz krivdnih razlogov. Ker se v zadnjem času na pošti pravne pisarne GO SVIZ pojavljajo tudi vprašanja v zvezi z redno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi iz krivdnih razlogov, bomo podrobneje pojasnili to vrsto odpovedi.

88. člen ZDR v 3. alineji 1. odstavka določa, da delodajalec lahko delavcu redno odpove pogodbo o zaposlitvi iz krivdnih razlogov, če delavec krši pogodbeno ali druge obveznosti iz delovnega razmerja. Ker nova delovnopravna zakonodaja ne vsebuje več določil, kaj pomeni kršitev (prejšnja je namreč poznala lažje in težje kršitve delovne obveznosti), je na strani delodajalca, da ugotavlja, kaj pomeni kršitev in ali je bila kršitev taka, da je upravičen delavcu odpovedati pogodbo o zaposlitvi iz krivdnega razloga. Redna odpoved pogodbe o zaposlitvi iz krivdnih razlogov ima za delavca več hujših posledic. Delavec je upravičen le do 30-dnevnega odpovednega roka, še hujša posledica pa je, da delavec ob taki odpovedi ni upravičen do namestila za čas brezposelnosti. Delavec lahko zakonitost odpovedi ugotavlja s tožbo pred pristojnim delovnim sodiščem, ki jo mora vložiti v 30 dneh od prejema odpovedi. V sodnem postopku je dokazno breme o zakonitosti odpovedi na strani delodajalca.

Moramo poudariti, da delodajalec za prvo kršitev delovnih ali pogodbenih obveznosti ne more delavcu redno odpovedati pogodbe o zaposlitvi iz krivdnih razlogov. Pri prvi kršitvi mora delodajalec izpeljati disciplinski postopek, kot ga določa ZDR v členih 174 do 181. Disciplinski postopek mora izpeljati tako, da delavcu izroči pisno obdolžitev z obrazložitvijo kršitve ter mu omogoči zagovor. Če delavec to zahteva, če je član reprezentativnega sindikata, mora delodajalec pridobiti tudi mnenje sindikata. Sindikat mora dati svoje mnenje v 8 dneh od prejema zahteve, v nasprotnem se smatra, da se s postopkom strinja. To pomeni, da delavec ne more biti vabljn na zagovor prej, kot je delodajalec prejel mnenje sindikata oziroma ne prej kot v roku osmih dni od vročitve obdolžitve. Kadar delodajalec ugotovi (na podlagi zagovora delavca), da je bila krši-

tev dejansko storjena, lahko delodajalec izreče disciplinske sankcije, kot so opomin ali denarna kazen. Delodajalec mora vpeljati disciplinski postopek zoper delavca v 30 dneh od dne, ko je izvedel za kršitev, oz. v roku treh mesecev, odkar je bila storitev storjena, v treh mesecih pa zastara tudi samo vodenje disciplinskega postopka. Trimesečni rok teče od dneva vročitve obdolžitve. Sama izvršitev disciplinske sankcije zastara v 30 dneh po vročitvi sklepa delavcu. Tako zoper uvedbo postopka kakor zoper izrečeno disciplinsko sankcijo ima delavec pravico ugovarjati pred pristojnim sodiščem. V času, ko teče sodni postopek, zastaralni roki ne tečejo.

Sam izrek disciplinske sankcije nima kratkoročno konkretnih (razen moralnih) posledic za delavca. Je pa na daljši rok lahko, če temu tako rečemo, nevaren za delavca. Sama disciplinska sankcija namreč zastara v enem letu. To pomeni, da delavec v roku enega leta od izrečene disciplinske sankcije ne sme storiti nikakršne kršitve pogodbenih ali drugih obveznosti iz delovnega razmerja. Ob ponovni kršitvi znotraj enoletnega roka mu namreč lahko delodajalec redno odpove pogodbo o zaposlitvi iz krivdnega razloga.

Poleg redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz krivdnega razloga ZDR pozna tudi izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi iz krivdnega razloga. Tako odpoved lahko delodajalec vroči delavcu brez poprejšnjega disciplinskega postopka. Tako lahko delodajalec izredno odpove pogodbo o zaposlitvi v primeru, da delavec krši pogodbeno ali drugo obveznost iz delovnega razmerja in ima kršitev vse znake kaznivega dejanja; če delavec naklepoma ali iz hude malomarnosti krši svoje delovne obveznosti; če delavec najmanj pet dni zaporedoma ne pride na delo, o razlogih svoje odsotnosti pa ne obvesti delodajalca, čeprav bi to moral storiti ali bi lahko storil; če delavec med odsotnostjo z dela zaradi bolezni ali poškodbe ne spoštuje navodil pristojnega zdravnika oziroma pristojne zdravniške komisije ali če v tem času opravlja pridobitno delo ali odpotuje iz svojega kraja brez odobritve pristojnega zdravnika ali zdravniške komisije ter še iz nekaterih drugih razlogov. Razlogi so navedeni v 111. členu ZDR.